

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 26. februar 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0582
Dok.: LCH40662

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT
vedrørende
betænkning nr. 1492/2007 om begrænsning af
langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1492/2007 om begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger (herefter betænkningen) har været sendt i høring hos:

Den Særlige Klageret, Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Kriminalpræventive Råd, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening, Børns Vilkår, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Red Barnet og Amnesty International.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Dommerfuldmægtigforeningen, Det Kriminalpræventive Råd og Red Barnet har ikke bemærkninger til betænkningen.

Domstolsstyrelsen og Rigsadvokaten kan generelt tilslutte sig betænkningens forslag, der skal medvirke til at begrænse langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Advokatrådet tilslutter sig betænkningens formål om at begrænse langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder, at der bør indhøstes erfaringer med politi- og domstolsreformen, før der foretages yderligere lovændringer af straffeprocessen med henblik på at sikre hurtigere behandling af straffesager og begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger.

Dansk Retspolitisk Forening kan generelt tiltræde bestræbelserne på at regulere varigheden af varetægtsfængslinger og sigtelser, særligt de langvarige varetægtsfængslinger. Foreningen finder desuden, at anvendelsen af varetægtsfængsling generelt bør nedbringes.

Børnerådet finder det generelt positivt, at der iværksættes tiltag for at begrænse varigheden af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger.

Institut for Menneskerettigheder anfører, at man ikke har set sig i stand til at afsætte ressourcer til at komme med bemærkninger til betænkningen.

2.2. Underretning af sigtede om sagens fremme

Rigsadvokaten foreslår, at også en retsmødebegæring, der er fremsendt til retten med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af retsplejelovens § 831, bør medføre, at der ikke skal ske underretning til sigtede 1 år og 6 måneder efter sigtelsestidspunktet, og at den foreslåede bestemmelse om mulighed for domstolsprøvelse af langvarige sigtelser ikke finder anvendelse (jf. pkt. 2.3. nedenfor). Endvidere bør det overvejes at nævne i lovforslagets bemærkninger, at et bødeforelæg er at anse som en tiltalerejsning, og at der derfor f.eks. ikke skal ske underretning af sigtede, hvis et bødeforelæg er udsendt inden 1 år og 6 måneder fra sigtelsestidspunktet.

Vestre Landsret anfører, at de administrative tiltag vedrørende kontrol med langvarige sigtelser, som er gennemført i de seneste år, næppe er slået fuldt ud igennem, og landsretten finder det derfor tvivlsomt, om der på nuværende tidspunkt er behov for at ændre den gældende ordning.

Politiforbundet i Danmark kan tilslutte sig forslaget om underretning af sigtede.

Justitsministeriet er enig i, at også fremsendelse af en retsmødebegæring inden 1 år og 6 måneder fra sigtelsestidspunktet med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af retsplejelovens § 831, bør medføre, at de foreslåede bestemmelser om underretning af sigtede og mulighed for domstolsprøvelse af langvarige sigtelser ikke finder anvendelse, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. forslaget til retsplejelovens §§ 718 a og 718 b (lovforslagets § 1, nr. 1). I bemærkningerne hertil er det samtidig præciseret, at fremsendelse af et bødeforlæg til sigtede inden for fristen på 1 år og 6 måneder anses for en afgørelse om tiltalerejsning.

2.3. Domstolsprøvelse af langvarige sigtelser

Østre Landsret anfører bl.a., at forslaget om domstolsprøvelse af langvarige sigtelser vil betyde et brud med princippet om, at politi og anklagemyndighed er ansvarlig for sagens behandling frem til tiltalerejsning og sagens fremsendelse til retten. Retten vil formentlig ofte savne reelt grundlag for at kunne vurdere, om en sag fremmes behørigt hos politi og anklagemyndighed, eller også vil rettens stillingtagen kræve indsigt i sagens materiale i en sådan grad, at der vil kunne rejses spørgsmål om rettens uvildige stilling ved sagens senere afgørelse. Landsretten anfører, at fastsættelsen af en frist for anklagemyndighedens afgørelse af tiltale-spørgsmålet ikke i sig selv medfører bedre muligheder for at arbejde hurtigere med sagen, og at det kan anføres, at en ordning, hvor påtalen skal anses for opgivet ved udløb af den frist, der måtte være fastsat af retten, ikke vil blive oplevet som rimelig i forhold til ofrets interesser. Hertil kommer, at der endnu ikke er indhøstet erfaringer med den administrative kontrolordning med langvarige sigtelser, der er sat i værk ved Rigsadvokatens Meddelelse nr. 3/2006.

Vestre Landsret anfører, at rettens dommere vurderer forslaget om domstolsprøvelse af den tidsmæssige udstrækning af langvarige sigtelser forskelligt. På den ene side er der anført synspunkter, som svarer til dem, der er anført af Østre Landsret. På den anden side er det anført, at såfremt man finder det nødvendigt at fravige princippet om, at politiet og anklagemyndigheden er ansvarlig for sagens behandling frem til tiltalerejsning og sagens fremsendelse til retten, må opgaven med at påse, at straffesager behandles inden en rimelig frist, naturligt henlægges til domstolene.

En gennemførelse af udvalgets forslag vil alene medføre en meget begrænset modifikation af den gældende ordning, idet domstolene kun helt undtagelsesvist vil kunne fastsætte en frist for anklagemyndighedens afgørelse af tiltalespørgsmålet, og domstolene vil efter disse dommeres opfattelse kunne varetage den foreslåede kontrolordning.

Den Danske Dommerforening kan ikke gå ind for forslaget om domstolsprøvelse af langvarige sigtelser og henviser til bemærkningerne fra Østre Landsret.

Politiforbundet i Danmark kan tilslutte sig forslaget om mulighed for at indbringe sagen for domstolene, hvis der ikke er truffet afgørelse om tiltalespørgsmålet inden for 1 år og 6 måneder. **Dansk Retspolitisk Forening** støtter ligeledes forslaget om mulighed for domstolsprøvelse af langvarige sigtelser.

Landsforeningen af beskikkede advokater kan tilslutte sig forslaget om domstolsprøvelse af langvarige sigtelser, men anfører dog, at betænkningen burde have inddraget resultatet af den indberetningsordning, som Rigsadvokaten har sat i værk ved meddelelse nr. 2/2000.

I overensstemmelse med Strafferetsplejeudvalgets forslag indeholder lovforslaget en bestemmelse, der giver mulighed for at indbringe sagen for domstolene, hvis der ikke er truffet afgørelse om tiltalespørgsmålet inden for 1 år og 6 måneder, således at retten i særlige tilfælde kan fastsætte en frist for afgørelsen af tiltalespørgsmålet, jf. forslaget til retsplejelovens § 718 b, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1). Som der nærmere er redegjort for i pkt. 5.2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet, at den foreslåede mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte en frist for afgørelsen af tiltalespørgsmålet er et væsentligt element i den samlede "pakke", som sigter mod at begrænse langvarige sigtelser, og efter Justitsministeriets opfattelse er det mest naturligt at henlægge denne opgave til domstolene. Det vil fortsat være politiets og anklagemyndighedens ansvar, at afgørelsen af tiltalespørgsmålet fremmes behørigt, og rettens vurdering af, om der undtagelsesvis er grundlag for at fastsætte en frist for afgørelsen, må i praksis i første række baseres på nærmere redegørelser for sagens forløb og for baggrunden for eventuelle "huller" i sagens løbende behandling.

Strafferetsplejeudvalget har i betænkningen inddraget den indberetningsordning, som blev sat i værk ved Rigsadvokatens Meddelelse nr.

2/2000 om indberetning af varetægtsfængsling ud over 3 måneder og forelæggelse af isolationsfængsling ud over 3 måneder, jf. f.eks. betænkningen side 136-138. Ved Rigsadvokatens Meddelelse nr. 3/2006 om indberetning af langvarige sigtelser er det fastsat, at politidirektørerne skal underrette statsadvokaterne om alle sigtelser, der har verseret i 2 år, uden at der er taget stilling til tiltalepåbegyndelsen. Indberetningsordningen trådte i kraft den 1. oktober 2006, og der foreligger derfor på nuværende tidspunkt ikke oplysninger om erfaringerne med indberetningsordningen.

2.4. Forsvarerbeskikkelse

Advokatrådet anfører, at de nuværende regler efter Advokatrådets opfattelse giver Den Særlige Klageret mulighed for i fornødent omfang løbende at justere praksis med hensyn til forsvarerbeskikkelse på baggrund af udviklingen i den samlede procesordning. Advokatrådet kan dog acceptere forslaget om at ændre reglerne om forsvarerbeskikkelse, hvis der samtidig indføres ufravigelige frister for den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger, jf. pkt. 2.6. nedenfor. Endelig anfører Advokatrådet, at omtalen i forslaget til retsplejelovens § 843 a, stk. 2, af forsvarerens pligt til at medvirke til sagens gennemførelse inden rimelig tid af lovtekniske grunde bør udgå, da dette allerede følger af retsplejelovens § 126, stk. 1.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder, at der i betænkningen ikke er anført konkrete grunde baseret på erfaringer, det gør det påkrævet at ændre retsplejelovens § 733, stk. 2, om rettens adgang til at nægte at beskikke den advokat, som sigtede ønsker som forsvarer. Landsforeningen er enig i, at det må påhvile en advokat, der på grund af andre sager ikke er i stand til at deltage i sagen inden rimelig tid, at afvise at påtage sig beskikkelsen. Efter Landsforeningens opfattelse kan de ønskede tiltag opnås inden for den gældende lovbestemmelse, og det bør i sidste instans være Den Særlige Klageret, der fastsætter grænserne for afvejningen af de mange modsatrettede hensyn, der indgår i vurderingen af spørgsmålet om sagens behørig fremme.

Dansk Retspolitisk Forening anfører, at tvangsbeskikkelse af en anden forsvarer end den, som sigtede ønsker, er et meget vidtgående processuelt indgreb, som kun bør finde sted, hvis der er væsentlige hensyn til medtaltede, der er varetægtsfængslet.

I overensstemmelse med Strafferetsplejeudvalgets forslag indeholder lovforslaget en ændring af retsplejelovens § 733, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 4), som indebærer, at hensynet til sagens fremme vil indgå med større vægt end i dag i vurderingen af, om retten bør afvise at beskikke den ønskede forsvarer. Justitsministeriet lægger vægt på, at forslaget indgår i en bred vifte af forslag, som tager sigte på at begrænse langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger, og at det frie forsvarervalg alene undergives den begrænsning, at valget som udgangspunkt må ske blandt de forsvarere, der har tid til at påtage sig sagen. Endvidere vil det efter forslaget ligesom i dag i sidste ende være Den Særlige Klageret, der efter en konkret vurdering i den enkelte sag vurderer, om betingelserne for at afvise at beskikke den ønskede forsvarer er opfyldt.

Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets forslag om, at det i tilknytning til den foreslåede bestemmelse om, at retten skal fremme enhver sag med den fornødne hurtighed, også fastslås, at det påhviler anklagemyndigheden og forsvareren at tilrettelægge deres virke sådan, at sagen kan gennemføres inden rimelig tid, jf. forslaget til retsplejelovens § 843 a (lovforslagets § 1, nr. 12), og bemærkningerne hertil. Hermed understreges det, at der er tale om en forpligtelse, der påhviler alle retsvæsenets aktører i straffesagen, jf. også retsplejelovens § 96, stk. 2 (anklagemyndigheden), og § 126, stk. 2 (advokater/forsvarere).

2.5. Anteciperet bevisførelse

Landsforeningen af beskikkede advokater kan ikke tilslutte sig forslaget om at udvide adgangen til anteciperet bevisførelse til også at omfatte sigtede, der er varetægtsfængslet, men ikke i isolation. Landsforeningen finder, at hensynet til bevisumiddelbarheden (at den pågældende afhøres under hovedforhandlingen direkte for den dømmende ret) er væsentligt at fastholde trods ønsket om at begrænse den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger.

Som det fremgår af pkt. 5.5.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger, berører den foreslåede udvidelse af muligheden for indenretlig afhøring før hovedforhandlingen (såkaldt anteciperet bevisførelse) i tilfælde, hvor sigtede er varetægtsfængslet, ikke i sig selv bevisførelsen ved hovedforhandlingen, idet vedkommende – hvad enten der er tale om en medsigtet eller et vidne – som hidtil også skal afgive forklaring for den dømmende ret under hovedforhandlingen. Den foreslåede udvidelse af muligheden for anteciperet bevisførelse har alene til formål at begrænse

anvendelsen af varetægtsfængsling i tilfælde, hvor en anteciperet bevisførelse vil kunne medføre, at der er grundlag for at ophæve varetægtsfængslingen.

2.6. Begrænsning af langvarige varetægtsfængslinger

Politiforbundet i Danmark og Direktoratet for Kriminalforsorgen tilslutter sig forslaget fra Strafferetsplejeudvalgets flertal vedrørende frister for varetægtsfængslinger, der kan fraviges i særlige tilfælde. Det samme gør **Den Danske Dommerforening**, der nærer betænkelighed ved at indføre en absolut tidsgrænse for varetægtsfængsling.

Rigsadvokaten tilslutter sig ligeledes flertallets forslag om frister for varigheden af varetægtsfængsling. Rigsadvokaten lægger vægt på, at de skærpede betingelser for varetægtsfængsling efter udløb af de foreslåede frister i praksis vil blive anvendt i overensstemmelse med bemærkningerne i betænkningen, herunder bemærkningerne fra anklagemyndighedens 3 medlemmer af udvalget. Det er efter Rigsadvokatens opfattelse en forudsætning for muligheden for at overholde de foreslåede frister, at forslaget herom gennemføres sammen med udvalgets andre forslag, og at retterne udviser agtpågivenhed med henblik på at medvirke til, at fristoverskridelser undgås.

Advokatrådet og Landsforeningen af beskikkede advokater støtter forslaget fra Strafferetsplejeudvalgets mindretal om at fastsætte absolutte tidsfrister for varetægtsfængslinger. Advokatrådet bemærker, at en absolut tidsgrænse alene vil vedrøre tiden frem til hovedforhandlingens start og derfor ikke vil forhindre, at tiltalte er fængslet under straffesagen, hvis hovedforhandlingen er begyndt inden fristens udløb.

Dansk Retspolitisk Forening tilslutter sig også mindretallets forslag om, at frister for varigheden af varetægtsfængslinger skal være ufravigelige, og anfører bl.a., at undtagelser til eventuelle frister for varetægtsfængsling i praksis vil kunne blive hovedreglen. Foreningen finder endvidere, at der bør opstilles forskellige frister for varetægtsfængsling for forskellige kategorier af forbrydelser. Foreningen finder, at de foreslåede tidsfrister for varetægtsfængsling af personer under 18 år er for lange, og at man i stedet bør udvikle og i højere grad anvende varetægtssurrogater. Efter foreningens opfattelse bør det i alle sager være sådan, at en dommer, som har taget stilling til spørgsmålet om varetægtsfængsling, ikke medvirker ved hovedforhandlingen i sagen.

Børnerådet tilslutter sig Strafferetsplejeudvalgets overvejelser om behovet for begrænsning af den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængsling. Flertallets forslag om, at en fortsat varetægtsfængsling af unge under 18 år ud over de foreslåede frister forudsætter helt særlige omstændigheder, er efter Børnerådets opfattelse en forbedring af de eksisterende regler, men Børnerådet foretrækker mindretallets forslag om ufravigelige frister. Børnerådet anfører endvidere, at unge i praksis opholder sig i temmelig langvarige perioder på sikrede afdelinger efter dom, hvor de venter på at blive flyttet til åben afdeling, og at der derfor også bør indføres en absolut grænse for varetægtsfængsling efter dom.

Børnesagens Fællesråd støtter mindretallets forslag om ufravigelige frister for varetægtsfængsling af personer under 18 år. Fællesrådet er bekymret for det øgede antal langvarige varetægtsfængslinger i løbet af perioden 2001-2005 og foreslår, at indberetningsordningen vedrørende langvarige varetægtsfængslinger ændres med henblik på at undersøge, hvor mange personer under 18 år der varetægtsfængsles.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 5.5.1.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig i Strafferetsplejeudvalgets overvejelser og forslag om at fastsætte frister for varetægtsfængslingers tidsmæssige udstrækning, herunder kortere frister for så vidt angår unge under 18 år. Justitsministeriet er endvidere enig med Strafferetsplejeudvalgets flertal i, at væsentlige hensyn taler imod at gøre de foreslåede tidsfrister ufravigelige. En sådan absolut tidsgrænse ville navnlig ramme varetægtsfængslinger i meget alvorlige straffesager og ville således bl.a. kunne føre til løsladelse i alvorlige straffesager kort tid før hovedforhandlingen, hvor dette kan forekomme stødende eller medføre vanskeligheder for den videre gennemførelse af straffesagen. Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig de synspunkter, som er anført af politiets og anklagemyndighedens repræsentanter i udvalget om, hvordan den foreslåede mulighed for i særlige tilfælde at fravige fristerne for varetægtsfængsling bør anvendes i praksis.

Med hensyn til spørgsmålet om en dommers deltagelse i sagens afgørelse, hvis den pågældende har truffet afgørelse om varetægtsfængsling mv., fremgår det af retsplejelovens § 60, stk. 2, at en dommer ikke må deltage under hovedforhandlingen, hvis han eller hun har truffet afgørelse om varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2 (som forudsætter særlig bestyrket mistanke). Efter retsplejelovens § 60, stk. 3, skal afgørel-

se under hovedforhandlingen om varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, endvidere træffes af en dommer, som ikke deltager i hovedforhandlingen. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke behov for at ændre reglerne herom.

Med hensyn til antallet af unge under 18 år, der varetægtsfængsles, kan det oplyses, at det fremgår af Justitsministeriets Forskningsenheds redegørelse om langvarige varetægtsfængslinger 2005, at 54 personer var under 18 år, da varetægtsfængslingen blev påbegyndt. Heraf var 26 personer fyldt 17 år, 16 var fyldt 16 år, og 12 var under 16 år, da de påbegyndte varetægtsfængslingen. Desuden fremgår det af Justitsministeriets Forskningsenheds redegørelse om ungdomssanktioner og ubetingede fængselsstraffe til unge lovovertrædere (1. januar til 31. december 2006), at i denne periode blev 147 personer varetægtsfængslet i surrogat, 59 i arresthus, og 63 blev varetægtsfængslet begge steder. Tallene omfatter unge under 18 år, der er idømt en ungdomssanktion eller en ubetinget frihedsstraf, men omfatter ikke unge, der har modtaget andre former for straf eller er blevet frifundet.

Det kan endelig oplyses, at et udvalg om sikrede pladser, som er nedsat af Velfærdsministeriet, for tiden bl.a. ser på styringsprincipperne og brugen af de sikrede pladser, herunder spørgsmålet om ventetid på sikrede afdelinger efter dom. Udvalget forventer at afslutte sit arbejde i april 2008. Justitsministeriet finder ikke grundlag for at foreslå særlige frister for varetægtsfængsling efter endelig dom med henblik på overførsel til afsoning af den idømte sanktion.

2.7. Berømmelse af hovedforhandling

Byretterne er enige i, at straffesager skal fremmes med den hastighed, som sagens beskaffenhed kræver og tillader, og at sagerne skal berammes hurtigt, så vidt muligt inden for 2 uger fra modtagelse af anklageskrift. Det må dog forventes, at en række af byretterne på nuværende tidspunkt, hvor domstolsreformen er under implementering, ikke vil kunne efterleve målsætningen

Domstolsstyrelsen anfører, at det er vigtigt, at domstolene har fokus på, at straffesager generelt, og sager med varetægtsfængslinger i særdeleshed, behandles så hurtigt som muligt, og styrelsen kan tilslutte sig, at der generelt opsættes mål om, at straffesager berammes inden 2 uger efter, at retten har modtaget anklageskriftet. Styrelsen forstår bemærkningerne i

betænkningen om, at retten skal anføre eventuelle berammelsesvanskeligheder i retsbogen, således, at der fortrinsvis sigtes til tilfælde, hvor anklagemyndigheden eller tiltaltes forsvarer ikke kan finde tid i kalenderen.

I lyset af Domstolsstyrelsens høringssvar er det i bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 843 a (lovforslagets § 1, nr. 12), præciseret, at det navnlig er tilfælde, hvor det som følge af anklagemyndighedens, tiltaltes eller forsvarerens forhold er vanskeligt at få berammet hovedforhandlingen inden for 2 uger, som bør anføres i retsbogen.

2.8. Forhåndsberømmelse og forberedende retsmøder

Landsforeningen af beskikkede advokater kan tilslutte sig forslagene om forhåndsberømmelse af hovedforhandling og udvidet adgang til forberedende retsmøde.

2.9. Anklagemyndighedens anke til skade for tiltalte

Østre Landsret kommenterer betænkningens bemærkninger til den foreslåede bestemmelse om at tillade en for sen kontraanke fra tiltalte i tilfælde, hvor der er givet meddelelse om anklagemyndighedens anke ved almindeligt og anbefalet brev. Landsretten anfører, at der efter bemærkningerne synes at kunne opstå den situation, at en tiltalt, der på grund af f.eks. alkohol- eller narkotikamisbrug har kontraanket for sent, kan opnå en bedre retsstilling end den tiltalte, der har kontraanket for sent som følge af en enkeltstående fejl disponering eller forglemmelse.

Landsforeningen af beskikkede advokater har ikke bemærkninger til forslaget om at ændre fremgangsmåden for at give meddelelse om anklagemyndighedens anke, men anbefaler dog, at ankemeddelelsen skal sendes til den adresse, som tiltalte har oplyst i retten.

Efter forslaget til retsplejelovens § 910, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 21), kan retten i de tilfælde, hvor tiltalte har fået meddelelse om anklagemyndighedens anke ved almindeligt og anbefalet brev, tillade en for sen kontraanke fra tiltalte, hvis der er rimelig grund til det. Det beror på en konkret vurdering af den enkelte sag, om der er en rimelig forklaring på, at tiltalte ikke rettidigt er blevet bekendt med anklagemyndighedens anke. I lovforslagets bemærkninger er som eksempler på, hvad der kan indgå i denne vurdering, nævnt, om den pågældende har misbrugsproblemer i

form af narkotika- eller alkoholmisbrug, eventuelt er psykisk syg eller i øvrigt har store sociale problemer.

Som anført i bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens § 907, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 19), bør retsformanden ved domsafsigelsen anmode tiltalte om at oplyse en adresse, hvortil anklagemyndigheden i givet fald kan sende en genpart af en ankemeddelelse, og om at oplyse om eventuelle adresseændringer. Hvis tiltalte ikke har oplyst en anden adresse, er det forudsat, at underretning om anklagemyndighedens anke kan sendes til tiltaltes folkeregisteradresse.

2.10. Oplæsning af indankede domme

Landsforeningen af beskikkede advokater har ikke bemærkninger til forslaget om, at landsretten kan beslutte, at den indankede dom ikke skal læses op ved hovedforhandlingens start, og bemærker, at dette allerede praktiseres i vid udstrækning ved landsretterne.

2.11. Økonomiske og administrative konsekvenser

Østre Landsret og Vestre Landsret anfører, at en del af de foreslåede regler bl.a. om domstolskontrol med langvarige sigtelser, anteciperet bevisførelse, udvidelse af adgangen til at afholde forberedende retsmøder og skærpede krav til domstolenes kendelser om varetægtsfængsling vil kræve anvendelse af flere ressourcer, men at omfanget heraf er uforudsigeligt.

Den Danske Dommerforening anfører, at en del af de foreslåede bestemmelser vil kræve en ikke ubetydelig forøgelse af ressourceforbruget ved domstolene.

Domstolsstyrelsen anfører, at målsætningen om, at straffesager skal berammes inden for 2 uger fra modtagelsen af anklageskriftet, vil kræve, at domstolene skal bruge flere ressourcer på at beramme hovedforhandling i straffesager, og at dette kan blive en udfordring for domstolene særligt i omstillingsprocessen som følge af domstolsreformen og de mange nye og ændrede opgaver, som domstolene har fået gennem den seneste tid.

Byretterne bemærker, at en efterlevelse på længere sigt af 2-ugers fristen forudsætter, at der i forbindelse med domstolsreformen er tilført byretterne tilstrækkeligt med ressourcer.

Direktoratet for Kriminalforsorgen anfører, at en opfyldelse af målet om at begrænse den tidsmæssige udstrækning af langvarige varetægtsfængslinger vil betyde en overflytning af belægspres fra arresthuse til fængsler. Direktoratet vil følge udviklingen nøje og mener umiddelbart, at der er tilstrækkelig fleksibilitet i institutionssystemet til at kunne håndtere en sådan udvikling.

Dansk Retspolitisk Forening opfordrer til, at politi, anklagemyndighed og domstole bevilges de nødvendige ressourcer med henblik på at sikre den nødvendige sagsstyring og hurtige sagsbehandling.

Som anført i pkt. 6 i lovforslagets almindelige bemærkninger skønnes lovforslaget efter en samlet vurdering ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning. Lovforslaget indeholder således ikke blot forslag, der vil kunne øge ressourceforbruget, men også forslag, der vil medvirke til at reducere ressourceanvendelsen ved politi, anklagemyndighed og domstole, f.eks. forslaget om mulighed for at forlænge varetægtsfængsling uden fastsættelse af frist herfor efter indlevering af anklageskrift og berømmelse af hovedforhandlingen og forslaget om ændring af proceduren for anklagemyndighedens anke til skade for tiltalte.

3. Lovforslaget

Der er i det fremsatte lovforslag foretaget forskellige redaktionelle ændringer mv. i forhold til lovudkastet i betænkningen. Det fremsatte lovforslag adskiller sig herudover fra betænkningens lovudkastet på følgende punkter:

- En nærmere angivelse af, hvilke hensyn der skal lægges vægt på ved vurderingen af, om tiltalespørgsmålet er afgjort inden rimelig tid, fremgår alene af forslaget til retsplejelovens § 718 b, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 1) - hvorefter retten i særlige tilfælde kan fastsætte en frist for anklagemyndighedens afgørelse af tiltalespørgsmålet - og efter ændringen i forhold til lovudkastet ikke også af forslaget til retsplejelovens § 718 a, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1), der generelt fastslår, at anklagemyndigheden skal afgøre tiltalespørgsmålet inden rimelig tid. I forbindelse hermed er det tilføjet, at også hensynet til forurettede skal indgå i rettens vurdering efter forslaget til retsplejelovens § 718 b, stk. 2.

- Det foreslås, at retsplejelovens § 718 a, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 1), om anklagemyndighedens pligt til at underrette sigtede, og retsplejelovens § 718 b, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 1), om adgangen til at indbringe sagen for retten, hvis der ikke er truffet afgørelse om tiltalerspørgsmålet efter 1 år og 6 måneder, heller ikke finder anvendelse, hvis der inden for denne frist er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag i medfør af retsplejelovens § 831.
- Der er medtaget konsekvensændringer mv. af retsplejelovens § 871, stk. 2, nr. 3, § 884, stk. 2, nr. 1, og § 914, stk. 3, som følge af tidligere lovændringer.